

sigurnost pri napadu i obrani. Lijeva nadlaktica desnorukog boksača štiti cijelom svojom dužinom lijevi predio grudi i trbuha, a u prvom redu srce. Desna nadlaktica štiti desnu stranu grudi i trbuha, posebno jetru. Pesnica desne ruke štiti vrh brade od udara s desne strane. Pravilan g., pored obrambenih funkcija, treba da omogućiti brzo mijenjanje položaja tijela pri napadu, u svrhu zadavanja više snažnih udara uz minimalno gubljenje vremena. Dešnjaci zauzimaju lijevi g. pri kojem je naprijed lijeva ruka, a lijevac desni; [2] džudo: položaj ruku i način na koji natjecatelj hvata protivnikov džudogi. Najčešće desnom rukom (pri desnom g.) hvata vratnik protivnikova kimona u visini njegove ključne kosti s lijeve strane, a lijevom rukom njegov desni rukav u predjelu lakta; obratni hvat je lijevi g., a postoji i niz prelaznih oblika. G. se ne smije iskoristiti za blokiranje protivnikova napada; neki g. su zabranjeni pravilima, kao npr. onaj u kojem se uvrću rubovi rukava ili se protivnikov džudogi drži objema rukama s jedne (desne ili lijeve) strane. Borba za g. najvažniji je dio prvog dijela borbe, kada svaki od natjecatelja nastoji uhvatiti svoj uobičajeni g. i istovremeno omesti protivnika pri uspostavljanju njegovog g.; [3] rvanje: osnovni borbeni stav natjecatelja u stojećem položaju u kojem su po jedna noga i ruka isturena udesno ili ulijevo naprijed, odn. frontalno (desni, lijevi i frontalni g.), a svaki od njih može biti visoki, srednji ili niski.

Gamerin, André-Jacques (1769–1823), franc. aeronautičar i pronalazač; 1797 skakao iz balona padobranom vlastite konstrukcije, 1807 preletio balonom od Pariza do Rima.

Garrincha (1933–83), pravo ime Manoel Francisco dos Santos; brazilski nogometaš reprezentativac, član FC Botafogo; od 1957 do 1966 nastupio 58 puta za reprezentaciju Brazila i za nju igrao na PS 1958 (I mjesto), 1962 (I) i 1966 na mjestu desnog krila.

garrocha (španj.), borbe s bikovima: duga motka s oštrim željeznim vrhom, koju upotrebljavaju pikadori.

Gartner, Franc (1906), mehaničar; biciklistički reprezentativac i funkcionar; sudjelovao na Ol 1936 u Berlinu (cestovna utrka, 100 km, 16. mjesto).

Gasčić, Žarko (1905–73), dipl. pravnik; sp. radnik i konjički stručnjak; bio je uzgajivač konja, natjecatelj u konjičkom sportu i sekretar KK «Sv. Đorđe»; sekretar hipodroma, trener, urednik Konjičke revije, stručni sekretar Konjičkog saveza Jugoslavije (1955–73), međ. sudac za preskakiivanje prepona i predsjednik Zbora sudaca; jedan od najboljih uređivača parkura.

Gasparić, Zvonko (1911), službenik; sp. radnik i nogometašni trener; zaslužan za razvoj i unapređenje nogometa na području Varaždina i Hrv. zagorja. Dobitnik Zlatne plakete NSJ.

Gaudin, Lucien (1886–1934), franc. reprezentativac u mačevanju; pobjednik na Ol: 1924 u ekipnoj konkurenciji u borbi floretom i mačem, te 1928 u pojedinačnoj borbi floretom i mačem. Prvi na PS 1921 u borbi mačem.

Gaudini, Giulio (1904–48), tal. reprezentativac u mačevanju; prvi na Ol 1928 u floretu (ekipno) i 1936 u floretu (pojedinačno i ekipno), drugi na Ol 1932 u sabli (pojedinačno i ekipno); prvi na PS 1930, 1934 u floretu (pojedinačno) i 1929–35 u floretu (ekipno).

Gaul, Charles-Charly (1932), luksemburški profesionalni biciklist, odličan brdski vozač, pobjednik utrka Giro d'Italia 1956 i 1959 i Tour de France 1958; prestao nastupati 1962.

Gaulhofer, Karl (1885–1941), austr. pedagog i reformator šk. tjel. odgoja. Boreći se protiv formalizma u šk. gimnastici, on je uveo prirodnu metodu tjeleovježbe, prepuštajući da djeca slobodno oblikuju pokrete i razvijaju svoj lični stil. Njegove reformatorske ideje prihvaćene su, također, u metodici skijanja i plivanja. Zajedno s Margaretom Streicher objavio je knjigu *Grundzüge des österreichischen Schulturnens*, 1922.

Gavrančić, Oton (1881–1941), advokat; sok. i sp. funkcionar. Bio član HAŠK, osnivač i vođa Sokolskog društva u Virovitici (1904–21); od 1921 starješina Sokolskog društva Zagreb 2, starješina župe i predstavnik Jugoslavenskog sokolskog saveza u Jugoslavenskom olimpijskom odboru i Savezu sportskih saveza Jugoslavije. Ubijen u konc. logoru, u Jasenovcu.

Gavrilović, Rvački klub, osn. 1948 u Petrinji pod nazivom RK Radnik; od 1965 djeluje pod sadašnjim imenom. Ekipni prvak Jugoslavije 1970 i 1972.

Gavrilović, Bogdan (1864–1947), dr. matematičkih nauka, profesor i rektor Velike škole u Beogradu; predsjednik SAN. Zalagao se za napredniji sistem organizacije nastave tjel. odgoja u školama i za stvaranje gimnastičke škole za nastavnike; predsjednik Gimnastičkog društva Soko u Beogradu.

gaz, dubina ispod površine vode do koje dosiže najniža točka trupa ili opreme plovila.

Gazivoda, Branko (1925), dipl. ekonomist; društveno-politički i sp. radnik. Bio potpredsjednik (1951–53) i predsjednik (1953–65 i 1973–79) Rukometnog saveza Hrvatske te predsjednik Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1965–69) i Rukometnog saveza Jugoslavije (1981–82). Dobitnik brojnih nagrada i priznanja za društvenu djelatnost u sportu, među ostalim i Trofeja Saveza za fizičku kulturu Hrvatske (1970).

Gazzari, Marin (1907–78), liječnik, specijalist; 1955 osnovao Sportsku ambulantu u Varaždinu. U toku NOR bio je brigadni liječnik u IV korpusu. Bio je član brojnih sp. organizacija u Varaždinu. Dobitnik je Majске nagrade Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH (1975).

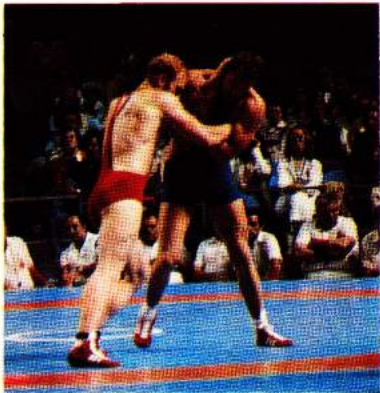
Gec, Aleksandar (1928), dipl. ekonomist; košarkaški reprezentativac (1946–53), sp. radnik, član KK Crvena zvezda (Beograd) s kojim je od 1946 do 1953 osam puta osvojio PJ. Bio je savezni kapetan, potpredsjednik SD Crvena zvezda i predsjednik njegovog košarkaškog kluba, kao i predsjednik Hokejaške sekcije Crvena zvezda (1945/46). Uz brojne nagrade i priznanja, dobitnik je Majске nagrade SOFK Srbije za životno djelo (1980).

gedan (jap.; donji stupanj), karate: naziv za niske udarce kojima se napada tijelo ispod pojasa i noge, te za blokade kojima se štiti donji dio tijela od udara protivnika.

gedan barai (jap.; blokada donjeg stupnja), karate: jedna od osnovnih blokada kojom se štiti donji dio tijela od udara rukom ili nogom. Izvodi se odzgod stisnutom šakom, puštenom prema dolje ukoso ispred tijela, odn. iznad koljena suprotne noge, opruženom rukom i nešto udaljenom od tijela. Ova blokada najčešće štiti od udara nogom u genitalije.

Geesink, Antonius (1934), niz. reprezentativac u džudu; prvi na PS 1961 i 1964; prvi na Ol 1964; višestruki pobjednik na PE u apsolutnoj kategoriji (1953–54, 1957–61). Nosilac 7. dana (najviši stupanj u Evropi). Od 1966 nastupao kao profesionalni džudoka.

Geist Gaspar Prize, stolni tenis: trofej koji od 1931 dodjeljuje Mađarski stolnoteniski sa-

GARD

vez pobjednici pojedinačnog natjecanja na PS.

Geler, Jefim Petrovič (1925), sovj. šah, velemaštor, pobjednik turnira u Dresdenu 1959, Göteborgu 1967, Kislovodsku 1962, Budimpešti 1973, Middlesbroughu 1975, Moskvi 1975 i Las Palmasu 1976. U vremenu od 1953 do 1971 šest puta sudjelovao na međuzonskim turnirima, odn. mečevima kandidata, završnim natjecanjima za naslov prvaka svijeta.

gem (engl. game), tenis: način brojanja u natjecanju; natjecatelj mora osvojiti 4 poena da bi osvojio gem, pri čemu razlika mora biti najmanje 2 poena. Prvi poen broji se 15:0, drugi 30:0, treći 40:0, prvo se označuje br. osvojenih poena servera, zatim br. osvojenih poena branioca. Kod rezultata 40:40, koji se označuje kao izjednačenje (dus), gem se nastavlja sve dok jedan od igrača ne stekne prednost od dva poena. Nakon izjednačenja (dus) rezultat se dalje ne izražava brojkama već označava kao prednost (engl. advantage) servera ili branioca. Broj izjednačenja u gemu nije ograničen. Igrač koji prvi osvaja 6 gemova, uz uvjet da je najmanje 2 gema razlike, osvaja set.

gem-lopta, tenis: rezultat kod kojeg pojedinac ili par vode u poenima i moraju dobiti još samo jedan poen da bi osvojili gem.

gem s nulom (engl. game love), tenis: osvajanje gema bez gubitka poena.

Genčić, Jelena (1936), profesorica povijesti umjetnosti; teniska i rukometna reprezentativka (vratarka) sa 20 nastupa, članica RK Crvena zvezda i JTK Partizan (Beograd), zasluzna sportašica Jugoslavije. Na PS 1957 u rukometu članica ekipe koja je osvojila brončanu medalju; 28 puta prvakinja Jugoslavije u tenisu (pojedinačno i u parovima); od 1981 savezni kapetan ženske reprezentacije Teniskog saveza Jugoslavije.

Gentleman sport, natjecanja u hodanju i trčanju koja su se održavala u V. Britaniji krajem XVIII i poč. XIX st. Na utrkama su nastupali isključivo pripadnici bogatijih slojeva društva. Natjecanja su redovito organi-

A. GEESINK

J. GENČIĆ

